

ฟาร์มเลี้ยง ปูทะเล ครบวงจร

กองวิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง
กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ที่ปรึกษา

นางสาวมนทกานติ ท้ามตัน

ผู้อำนวยการกองวิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง

นายกอบศักดิ์ เทตุเหมือน

ประมงจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้จัดทำ

นางสาวจุฑารัตน์ กิตติวานิช

หัวหน้ากลุ่มวิจัยเทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง

กองวิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง

นางสาวประภาพร ดีมาก

นักวิชาการประมงชำนาญการ

กองวิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง

นางสาวอัญชลี ตันไชยระ

นักวิชาการประมงปฏิบัติการ

กองวิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง

นางสาวฉัตรบดิน ยออักษรกุล

นักวิชาการประมงปฏิบัติการ

กองวิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง

ขอขอบคุณ

นายณัฐวัชร์ นาคเกษม

ประธานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงปูขาวปลอดภัยลุ่มน้ำปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำนำ

ตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่มุ่งเน้นให้หน่วยงานภายใต้สังกัดดำเนินการส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร เพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานของสินค้าเกษตร เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร ตลอดจนดูแลคุณภาพชีวิตของเกษตรกร กระทรวงฯ จึงได้จัดทำโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ขึ้น โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกษตรกรสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุน เพิ่มมูลค่าของสินค้า และเชื่อมโยงสู่การตลาดได้อย่างยั่งยืน

กรมประมง โดยกองวิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ได้ดำเนินงานโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ โดยนำองค์ความรู้และประสบการณ์จากการเลี้ยงปูทะเลของ นายณัฏฐชัย นาคเกษม เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ซึ่งได้รับรางวัลเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ สาขาวิชาชีพเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกร่อย ประจำปี 2567 มาจัดทำเป็นเอกสารฉบับนี้ เพื่อให้เกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องด้านการเลี้ยงปูทะเลสามารถนำความรู้นี้ไปประยุกต์ใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงปูทะเลให้ดีขึ้น กรมประมงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ที่สนใจทั่วไป ในการพัฒนาและส่งเสริมการเลี้ยงปูทะเลอย่างยั่งยืนในอนาคต

กองวิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง

กรมประมง

กันยายน 2567

สารบัญ

ประวัติความเป็นมา	1
ฟาร์มปูทะเล	2
การจัดการเลี้ยง	4
🦀 การเตรียมบ่อเลี้ยง	4
🦀 การเตรียมน้ำ	4
🦀 การป้องกันศัตรู	5
🦀 การอนุบาล/การเลี้ยง	6
🦀 การให้อาหาร	7
การเก็บเกี่ยวผลผลิต	8
การจัดการผลผลิต และตลาดปูทะเล	9
ธนาคารจุลินทรีย์	10
การปลูกต้นไม้ยืนต้น	12
พลังงานหมุนเวียน	12
ภาคผนวก	13
การจำแนกชนิดปูทะเล	13

ประวัติ ความเป็นมา

นายณัฐชัย นาคเกษม เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปูขาว เดิมทีเคยประกอบอาชีพการเลี้ยงกุ้งกุลาดำและกุ้งขาวแวนนาไม แต่ต้องเผชิญกับปัญหาโรคระบาด ทำให้ผลผลิตลดลง และราคากุ้งตกต่ำในบางช่วง ส่งผลให้เกิดภาวะขาดทุน ด้วยเหตุนี้จึงตัดสินใจเลิกเลี้ยงกุ้งและหันมาเลี้ยงปูในบ่อกึ่งแทน เนื่องจากมองว่าการเลี้ยงปูจะใช้ต้นทุนการผลิตต่ำกว่าและมีการจัดการเลี้ยงที่ง่ายกว่า โดยเริ่มเลี้ยงปูตั้งแต่ปี 2560 ด้วยวิธีการเลี้ยงที่ได้จากการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง และจากการทำงานวิจัยร่วมกันระหว่างฟาร์มและมหาวิทยาลัย จนสามารถพัฒนาให้เป็นฟาร์มเลี้ยงปูทะเลแบบครบวงจร ซึ่งประกอบด้วย บ่อเลี้ยง บ่อฆ่า การเลี้ยงปูทะเลในบ่อพลาสติก และขุนปูไข่แบบคอนโด นอกจากนี้ยังเป็นฟาร์มต้นแบบการเลี้ยงปูทะเลในพื้นที่บ่อกึ่งทั้งร้าง และเป็นแหล่งถ่ายทอดเทคโนโลยีและสร้างอาชีพให้กับเกษตรกรรายอื่นๆ ด้วย

ทั้งนี้ นายณัฐชัย นาคเกษม ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกและคณะกรรมการกลุ่มผลิตปูทะเลชุมชนพอเพียงบ้านเนินหนองหงส์ ในโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ (ปูทะเล) เมื่อปี 2561 ต่อมาได้ลาออกมาขึ้นทะเบียนชุมชนประมงท้องถิ่น และจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงปูขาวปลอดภัยลุ่มน้ำปากพนัง ซึ่งนายณัฐชัย นาคเกษมสามารถพัฒนาฟาร์มของตนให้เป็นแหล่งสาธิตการเลี้ยงปูขาว และเป็นศูนย์เรียนรู้สำหรับเกษตรกร หน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมถึงผู้ที่สนใจทั่วไป โดยมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ผ่านการคัดเลือกจากกรมประมงจนได้รับรางวัลเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ สาขาวิชาชีพเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกร่อย ประจำปี 2567

ฟาร์มปูทะเล

พื้นที่ฟาร์ม ทั้งหมด 29 ไร่

บ่ออนุบาล 2 บ่อ

ขนาดเฉลี่ย 3 ไร่

บ่อเลี้ยง 4 บ่อ

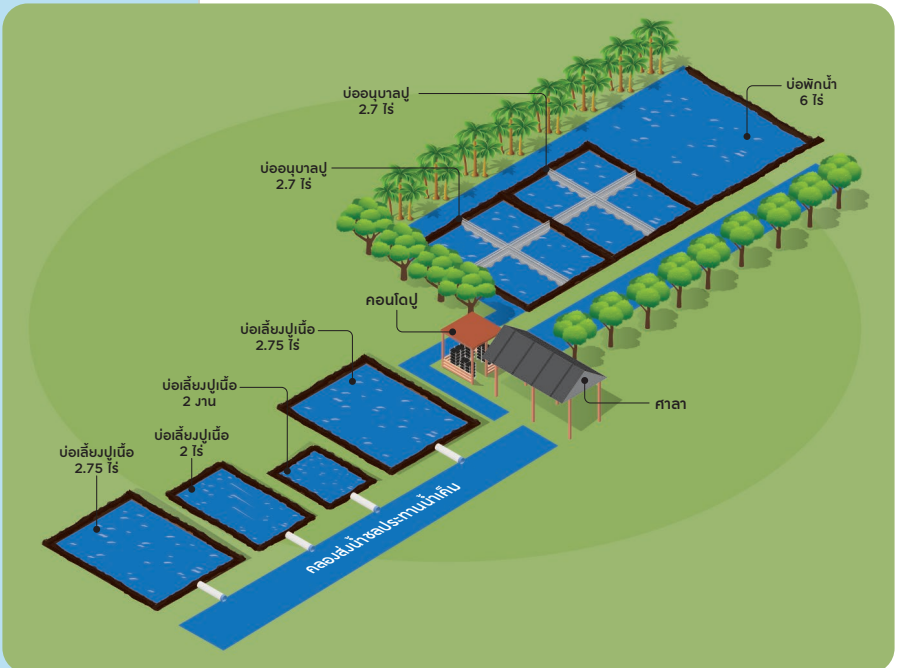
ขนาดเฉลี่ย 3 ไร่ จำนวน 2 บ่อ

ขนาดเฉลี่ย 2 ไร่ จำนวน 1 บ่อ

ขนาดเฉลี่ย 2 งาน จำนวน 1 บ่อ

บ่อพักน้ำ 1 บ่อ

ขนาดเฉลี่ย 6 ไร่

แหล่งน้ำ

ฟาร์มใช้น้ำจากโครงการชลประทานน้ำเค็มเพื่อการเลี้ยงกุ้งทะเลบ้านคนที่ผ่านคลองส่งน้ำในพื้นที่ และเก็บน้ำไว้ในบ่อพักน้ำ

ระดับน้ำที่ใช้เลี้ยง/การเปลี่ยนถ่ายน้ำ

ฟาร์มจะเปิดน้ำจากบ่อพักน้ำ และเปลี่ยนถ่ายน้ำหมุนเวียนให้มีระดับน้ำที่ใช้เลี้ยงเฉลี่ย 1.2 เมตร แต่ถ้าเป็นช่วงฤดูร้อนระดับน้ำเฉลี่ยจะอยู่ที่ 1.5 เมตร

การจัดการเลี้ยง

การเตรียมบ่อเลี้ยง

ในระหว่างรอบการเลี้ยง ฟาร์มจะพักบ่อ 2 อาทิตย์ โดยจะมีการใช้เรือลากโซ่ 3 รอบ/บ่อ เพื่อบำบัดพื้นบ่อแทนการฉีดยา และใส่จุลินทรีย์สังเคราะห์แสงเพื่อปรับสภาพพื้นบ่อ แล้วตากบ่อให้แห้ง หากพื้นบ่อยังไม่แห้งหรือน้ำขังอยู่ อาจมีการใช้กากชาเพื่อช่วยกำจัดปลา แล้วตากบ่อต่อไปอีกจนพื้นบ่อแห้ง จากนั้นจึงเปิดน้ำเข้าบ่อให้มีระดับน้ำลึกประมาณ 1 เมตร

การเตรียมน้ำ

ฟาร์มเปิดน้ำเข้า - ออกผ่านท่อส่งน้ำ โดยมีการใช้มุ้งไนลอนหรือมุ้งเขียวปิดปลายท่อน้ำเข้า เพื่อกรองศัตรูลูกปู และป้องกันไข่ปลาหรือลูกปลาหลุดเข้าไปในบ่อ เมื่อเติมน้ำเข้าบ่อเลี้ยงจนได้ระดับน้ำลึกประมาณ 1 เมตร จะเริ่มทยอยใส่จุลินทรีย์สังเคราะห์แสงในอัตรา 1 ตัน/ไร่ พร้อมกับการสร้างอาหารธรรมชาติในบ่อเลี้ยง โดยใส่รำ 10 กิโลกรัม/ไร่ ฟางอัดก้อน 1 ก้อน/บ่อ เป็นระยะเวลาประมาณ 10 วัน ก่อนปล่อยลูกปูลงเลี้ยง นอกจากนี้มีการควบคุมคุณภาพน้ำให้มีความเค็มเฉลี่ย 15 - 30 ส่วนในพันส่วน ตลอดทั้งปี ซึ่งถือว่าเป็นความเค็มที่เหมาะสมในการเลี้ยงปูทะเล

ระหว่างการเลี้ยง จะมีการใส่จุลินทรีย์สังเคราะห์แสงที่ผลิตเองในอัตรา 10 - 20 ลิตร/ไร่ โดยใส่วันเว้นวัน ด้วยการใช้ปั๊มมอเตอร์ดูดจุลินทรีย์จากถังขยายหัวเชื้อส่งผ่านท่อ PVC ไปตามขอบบ่อแล้วปล่อยจุลินทรีย์ให้ไหลตามสายยางลงสู่พื้นบ่อ

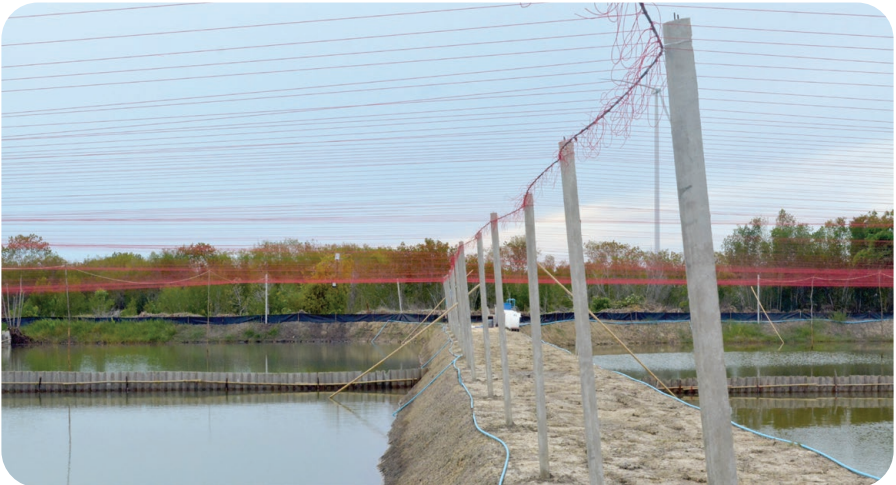

การป้องกันศัตรู

- 1) ทำรั้วกัน โดยใช้ผ้าพลาสติก PE เป็นแผงกันขอบบ่อ ป้องกันศัตรูธรรมชาติ เช่น ตัวเงินตัวทอง นาก และป้องกันการหลบหนีของปูในบ่อ
- 2) ติดตั้งตาข่ายกันนก

นอกจากนี้ ฟาร์มจะใช้วิธีการเลี้ยงปูขาวด้วยพื้นบ่อแบบ โลมเตียน ไม่มีวัสดุสำหรับหลบซ่อนหรือสิ่งกีดขวาง เนื่องจากปูขาวมีพฤติกรรมหมกฝังตัวในพื้นดินโคลน และไม่ขุดรูอาศัยเหมือนปูดำ ดังนั้นการเลี้ยงปูขาวร่วมกับการใช้จุลินทรีย์จะช่วยรักษาความสะอาดของพื้นบ่อ ลดการสะสมของสารอินทรีย์ ทำให้สภาพแวดล้อมในบ่อเหมาะสมกับการอยู่อาศัยของปูขาว โดยปกติปูขาวจะมีความทนทานต่อเชื้อก่อโรค แต่ไม่ทนต่อสิ่งแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม

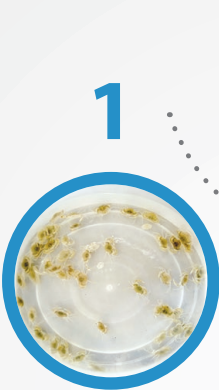

การอนุบาล/การเลี้ยง

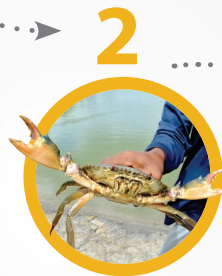
ฟาร์มเลือกซื้อลูกพันธุ์จากศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งในภาคใต้ เนื่องจากศูนย์ฯ มีการเพาะพันธุ์ขาวและจำหน่ายอย่างต่อเนื่อง โดยลูกปูที่ได้จะเป็นสายพันธุ์ที่โตเร็ว สีสวย อีกทั้งใช้วิธีการแพ็กลูกปูแบบน้ำสำหรับการขนส่ง ซึ่งเมื่อรวมกับระยะทางที่ใกล้และการขนส่งที่สะดวกจะช่วยเพิ่มอัตราการรอดของลูกปูให้สูงขึ้น

รูปแบบการอนุบาล/เลี้ยงปูท้าว

1 นำลูกพันธุ์ปูท้าวขนาด 0.5 เซนติเมตร ปล่อยลง ในบ่อดินขนาดเฉลี่ย 3 ไร่ โดยภายในบ่อจะแบ่งเป็น 4 ล็อก (ใช้แผ่นกระเบื้องกัน) ล็อกละ 2,000 ตัว ใช้เวลาในการอนุบาลประมาณ 30 วัน จะได้ปูท้าวขนาดประมาณ 5 เซนติเมตร

2 นำลูกปูท้าวขนาด 5 เซนติเมตร อัตราปล่อย 500 – 800 ตัว/ไร่ ปล่อยลงเลี้ยงต่อในบ่อเลี้ยงประมาณ 3.5 – 4 เดือน จะได้ปูท้าวขนาดประมาณ 2 – 3 ตัว/กิโลกรัม

3 นำปูท้าวที่ได้ขนาด พร้อมขายจากบ่อดิน มาพักและขุนในระบบคอนกรีต และบ่อพลาสติก เป็นเวลาประมาณ 5 – 10 วัน เพื่อกำจัดกลิ่นโคลน และทำให้สีกระดองสวย เนื้อแน่น มีไข่แก่ ตามที่ตลาดต้องการ

การให้อาหาร

ฟาร์มจะให้อาหารสด เช่น ปลาหมอตูต ปลาเป็ด ปลาหมอคางดำ โดยนำพลาสติกมาเข้าเครื่องสับเป็นชิ้นเล็กๆ และทยอยเพิ่มปริมาณตามขนาดปู

🦀 **ระยะแรก ลูกปูอายุ 1 – 15 วัน** จะให้ปลาเหยื่อสดบดละเอียดประมาณ 100 กรัมต่อปูขนาด 0.5 เซนติเมตร จำนวน 1,000 ตัว วันละ 2 ครั้ง ในเวลา 17.00 น. และ 21.00 น.

🦀 **ปูอายุ 15 วันขึ้นไป** เมื่อปูโตขึ้น จะบดหรือสับปลาเหยื่อสดให้มีขนาดเหมาะสมกับขนาดปู โดยให้อาหารทุกวัน แบ่งเป็น 2 รอบ คือ รอบแรกช่วงเย็น เวลา 16.00 – 17.00 น. จะให้อาหาร 20 – 30% ซึ่งเน้นให้ปูที่แข็งแรงหรือตัวใหญ่ได้กินอาหาร แทนที่จะไล่กินปูตัวอื่นที่อ่อนแอ และรอบสองช่วงกลางคืน เวลา 20.00 – 22.00 น. จะให้อาหารที่เหลือ 70 – 80% ซึ่งจะเป็นการให้อาหารแก่ปูส่วนใหญ่ในบ่อ

ทั้งนี้ การให้อาหารมีทั้งการหว่านและใส่ในยอ ซึ่งฟาร์มจะมีการสูบลูกศรการกินอาหารของปู โดยการใส่อาหารในยอ หากมีอาหารเหลือในยอจะมีการปรับลดปริมาณอาหาร

การเก็บเกี่ยว ผลผลิต

ฟาร์มใช้ระยะเวลาในการเลี้ยงปูขาวประมาณ 3.5 เดือน จะได้ปูเนื้อขนาด 300 กรัม/ตัว และที่ระยะเวลาเลี้ยงประมาณ 4 เดือน จะได้ปูไข่น้ำหนัก 300 กรัม/ตัว การจับผลผลิตจะเริ่มทยอยจับ โดยการนำลอบพับสำหรับจับปูทะเลซึ่งใส่อาหารล่อไว้ลงไปวางไว้ในบ่อเลี้ยงเพื่อให้ปูเข้าลอบ จากนั้นจะนำปูที่เข้าลอบมาคัดเลือกตามขนาดที่ตลาดต้องการและตรวจดูความสมบูรณ์ของปู

ปูเนื้อ

จะใช้นิ้วกดบริเวณหน้าอก หัวจับปิ้งและโคนหางปูเพศผู้ ถ้ากดแล้วแน่น แสดงว่าปูมีเนื้อแน่น หากกดแล้วยุบแสดงว่าเนื้อไม่แน่น จะทำการปล่อยลงเลี้ยงต่อไป

ปูไข่

จะใช้ปลายมือกดดูด้านท้ายของปูเพศเมียระหว่างกระดองและจับปิ้ง จะมองเห็นไข่สีเหลืองหรือส้ม แสดงว่ามีไข่ดี

การจัดการผลผลิต และตลาดปูทะเล

ฟาร์มมีการวางแผนการเก็บเกี่ยวและจับปูอย่างถูกวิธี ทำให้ก้ามและขาไม่หลุด มียางค์ครบสมบูรณ์ เป็นที่ต้องการของผู้ซื้อ สามารถขายได้ราคาดี และเพื่อให้มีปูทะเลออกวางจำหน่ายอย่างต่อเนื่อง

ผลิตภัณฑ์ :

ปูสด และแปรรูป (กะหรี่ปั๊ปปู ไข่ปู สาหร่ายปู ขนมน้ำปู จี๋ปู)

ช่องทางการตลาดปูทะเล :

- 1) การจำหน่ายปูสดหน้าฟาร์ม ขายส่งร้านอาหาร แพ และผู้รวบรวม
- 2) การจำหน่ายปูแปรรูป ผ่านกิจกรรมออกร้านหรือออกบูธนำเสนอสินค้าร่วมกับหน่วยงานต่างๆ
- 3) การจำหน่ายปูเนื้สูง ผ่าน Facebook “ฟาร์มปูชาวบ้านเนินหนองหงส์”

ราคาปูทว่ามีชีวิต :

- ลูกพันธุ์ปูขาว ขนาด 5 เซนติเมตร
ราคาเฉลี่ย 20 บาท/ตัว (ลูกค้าซื้อเพื่อนำไปลงเลี้ยงในบ่อดิน)
- ลูกพันธุ์ปูขาว ขนาด 7 – 8 เซนติเมตร
ราคาเฉลี่ย 30 บาท/ตัว
(ลูกค้าซื้อเพื่อนำไปลงเลี้ยงในกล่องพลาสติกแบบคอนโด)
- ปูเนื้อ ขนาด 300 กรัม (3 – 4 ตัว/กิโลกรัม)
ราคาเฉลี่ย 400 บาท/กิโลกรัม
- ปูไข่ ขนาด 300 กรัม (3 – 4 ตัว/กิโลกรัม)
ราคาเฉลี่ย 500 – 600 บาท/กิโลกรัม

ธนาคารจุลินทรีย์

นายณัฐชัย นาคเกษม ได้ทำงานร่วมกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย (วิทยาเขตใต้ใหญ่) ในการวิจัยผลิตหัวเชื้อจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง ซึ่งมหาวิทยาลัยฯ ได้ส่งมอบให้ นายณัฐชัย นาคเกษม เพื่อนำมาขยายหัวเชื้อเพิ่มเติมสำหรับใช้เลี้ยงปูในฟาร์มของตนเอง และแบ่งปันให้เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่สนใจนำไปใช้ด้วย

จุลินทรีย์สังเคราะห์แสง หรือที่เรียกว่า แบคทีเรียสีแดง เป็นแบคทีเรียที่พบกระจายทั่วไปในธรรมชาติ ทั้งแหล่งน้ำจืดและน้ำเค็ม

ประโยชน์ของจุลินทรีย์สังเคราะห์แสงในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

- ใช้ปรับคุณภาพน้ำและดินเลนในบ่อเลี้ยง
- ลดปริมาณแอมโมเนีย และไนไตรท์
- เป็นอาหารของสัตว์น้ำ
- ย่อยสลายและลดปริมาณสารอินทรีย์
- ลดปริมาณแก๊สไฮโดรเจนซัลไฟด์
- เป็นสารดึงดูดการกิน

ส่วนผสมและขั้นตอนการหมักจุลินทรีย์สักระยะ

- น้ำเปล่า จำนวน 40 ลิตร
- ไข่ไก่เบอร์ 3 จำนวน 3 ฟอง
- ผงชูรส จำนวน 3 ช้อนโต๊ะ
- หัวเชื้อจุลินทรีย์ จำนวน 20 ลิตร
- กะปิ จำนวน 3 ช้อนโต๊ะ
- น้ำปลา จำนวน 6 ช้อนโต๊ะ

วิธีทำ

- 1) ดำเนินการปั่นส่วนผสม (ไข่ไก่ กะปิ ผงชูรส และน้ำปลา) เติมน้ำเล็กน้อยเพื่อให้เป็นเนื้อเดียวกัน
- 2) เติมหหัวเชื้อจุลินทรีย์
- 3) เติมน้ำ และคนส่วนผสมให้กระจายเข้ากัน แล้วปิดฝาถังให้สนิท
- 4) วางไว้กลางแจ้ง หรือในที่แดดส่องถึงเป็นเวลาอย่างน้อย 7 วัน โดยเปิดฝาดังและกวนน้ำทุกวันในช่วงเช้า

การปลูก ต้นไม้ยืนต้น

ภายในฟาร์มมีการปลูกไม้ยืนต้นรอบคันบ่อประมาณ 1,200 ต้น ประกอบด้วย มะฮอกกานี ตะเคียนทอง กรันเกรา พยุง ต้นฝาดแดง ฝาดขาว มะพร้าว ยางนา และไผ่ โดยต้นไม้เหล่านี้จะทำหน้าที่เป็นแนวกันชนตามธรรมชาติ เพิ่มความมั่นคงทางโครงสร้างของดินและน้ำ รวมทั้งมีส่วนช่วยในการลดการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนและสร้างประโยชน์เชิงเศรษฐกิจอีกด้วย

พลังงานหมุนเวียน

ฟาร์มมีการติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์ (Solar cell) 2 จุด

จุดแรกใช้แผง Solar cell ขนาด 400 วัตต์ จำนวน 2 แผง เชื่อมต่อกับเครื่องตีน้ำ ส่วนจุดที่สองใช้แผง Solar cell ขนาด 400 วัตต์ จำนวน 2 แผง เชื่อมต่อกับมอเตอร์เครื่องสูบน้ำ เพื่อนำพลังงานไฟฟ้าจาก Solar cell มาใช้ในกระบวนการเลี้ยงปู

ภาคผนวก

การจำแนกชนิดปูทะเล

ชนิดปูทะเล	หนามระหว่างช่องตา	สีของก้าม/ลายร่างแหบนรยางค์	หนามบริเวณปล้องกลางของก้าม
ปูดำ	หนามมนป้าน, ฐานของหนามกว้าง	ก้ามไม่มีจุดสี ครึ่งล่างด้านหน้าของก้ามสีน้ำตาล น้ำตาลแดง หรือแดง ไม่ปรากฏลายร่างแหบนรยางค์	หนามด้านนอกลดขนาดลง หนามด้านในไม่ปรากฏ หรือจะมีก็เพียงร่องรอย
			
ปูขาว	หนามค่อนข้างยาว แต่สั้นกว่าปูเขียวและแหลมคม มีลักษณะแบบสามเหลี่ยมด้านเท่า	บริเวณครึ่งบนด้านหน้าของก้ามสีเขียวอมน้ำตาล มีจุดสีเขียว เขียวเข้มอมเหลืองค่อนข้างใหญ่ กระจายอยู่ทั่วไป บริเวณครึ่งล่างด้านหน้าของก้ามมีสีเหลืองอ่อน หรือส้มเป็นพื้น ลายร่างแหเด่นชัด บริเวณขาคู่ที่ 4 และขาว่ายน้ำ	หนามด้านนอกลดขนาดลง หนามด้านบนไม่ปรากฏ หรือจะมีเพียงร่องรอย
			
ปูเขียว	หนามสูงยาว ปลายแหลม ฐานของหนามแคบกว่าปูขาว คล้ายสามเหลี่ยมหน้าจั่ว	สีเขียวเข้ม (เขียวมะกอก) หรือเขียวเหลืออมม่วง มีจุดสีขาวเล็กๆ กระจายอยู่ทั่วไป ลายร่างแหปรากฏชัดทุกรยางค์ขา	หนามด้านใน และหนามด้านนอกเด่นชัด และแหลมคม
			
ปูม่วง	หนามสูงปานกลาง ปลายทู่	ครึ่งบนด้านหน้าของก้ามไม่มีจุดสี ครึ่งล่างด้านหน้าของก้ามสีน้ำตาล น้ำตาลม่วง หรือน้ำตาลเข้ม ลายร่างแหปรากฏชัดเจนเฉพาะขา 2 คู่สุดท้าย	หนามทั้งด้านใน และหนามด้านนอกเด่นชัด และแหลมคม
			

ที่มา: คู่มือการเพาะเลี้ยงปูทะเล ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งสุราษฎร์ธานี

**กองวิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง
กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์**

- 📍 50 เกษตรกลาง ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร
กรุงเทพมหานคร 10900
- ☎ โทรศัพท์ 02 562 0588 โทรสาร 02 561 0786
- ✉ E-mail : coastaltech.dof@gmail.com

